

ปรี:๓๗ :๑๗

อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

“ไว้ดี ไว้รู้ สู้งาน”

เอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

“เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาตะวันออก
บนพื้นที่ภาคตะวันตก”

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
46 หมู่ 3 ต.จอมบึง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี 70150
โทรศัพท์. 032-261790 โทรสาร. 032-261078
<http://www.mrbu.ac.th>

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยกองพัฒนาระบบราชการระดับบริหารระดับปฏิบัติการที่หมู่บ้านจอมบึงเพื่อวัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

รายงานสืบเนื่องจาก
การประชุมวิชาการ

ระดับชาติ

ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย ครั้งที่ 4

วันที่ 1 มีนาคม 2559

ณ อาคารศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

“สร้างองค์ความรู้
สู่การพัฒนา นำพาสังคม”

สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และเครือข่ายเจ้าภาพร่วม

การให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่ง Providing Patient's Right Information by Registered Nurse

ปิยมาศ สุตชาข้า¹, สุรชาติ ณ หนองคาย², ฉัตรสุมน พฤทธิภิญโญ³, นิทัศน์ ศิริโชติรัตน์⁴

¹นักศึกษาลัทธิศาสตร์ วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร) วิชาเอกการบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

^{2,3,4}รองศาสตราจารย์ ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปริมาณ โดยวิธีการสำรวจ แบบภาคตัดขวาง (Cross - sectional study) ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าระดับความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วย เพื่อวัดระดับการตระหนักรู้ต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วย เพื่อวัดระดับสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเพื่อหาความสัมพันธ์ของลักษณะประชากร ความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วย การตระหนักรู้ต่อการให้ข้อมูล และสภาพแวดล้อมในการทำงานกับการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งจำนวน 249 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้สถิติเชิงบรรยายและสถิติอ้างอิง

ผลการศึกษาพบว่าลักษณะของประชากรไม่มีความสัมพันธ์กับการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่ง ความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วย การตระหนักรู้ต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยระดับสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการให้ข้อมูลตามสิทธิของพยาบาลวิชาชีพสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่ง มีคะแนนเฉลี่ยค่าระดับสูง การตระหนักรู้ต่อการให้ข้อมูลและสภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้ข้อมูลตามสิทธิของพยาบาลวิชาชีพสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$)

ข้อเสนอแนะการวิจัยจากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ คือควรมีการจัดอบรมในเรื่องสิทธิผู้ป่วยเพิ่มขึ้น เพื่อให้พยาบาลวิชาชีพได้เข้าใจและตระหนักรู้ต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิของผู้ป่วยหรือข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการมารับบริการทางการแพทย์เพื่อรับการรักษาพยาบาลมีความแตกต่างกันในแต่ละรายผู้ให้บริการยังไม่ได้ให้ความสำคัญในการให้ข้อมูลที่ชัดเจนทำให้ให้ข้อมูลกับผู้ป่วยไม่ครบถ้วน และเสนอแนะเรื่องสภาพแวดล้อมในการทำงานใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารการพยาบาลในการบริหารจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การทำงานในแต่ละหน่วยงาน

คำสำคัญ : ความรู้/การตระหนักรู้/สภาพแวดล้อมในการทำงาน/การให้ข้อมูลตามสิทธิ

ABSTRACT

This is a Cross –sectional survey study that aims to 1) study the knowledge level about patients' rights, to 2) measure the nurses' awareness in providing information according to patients' rights, to 3) measure the environment in the work place and analyses correlation between the characteristic, patients' rights knowledge, nurses' awareness in providing information and environment in the work place with providing information of patients' rights of the register nurses at a hospital in Bangkok. 249 sample were randomized by purposive sampling technique. The analysis of data included percentages, means, standard deviations and Pearson correlation.

The study found that the characteristic did not correlate with providing information of patients' rights of register nurses at a hospital in Bangkok. There was a high level of the average score on patients' rights knowledge, awareness of provided information, the level of environment in the work place and the provided information of patients' rights of register nurses at a hospital in Bangkok. The awareness of provided information and environment in the work place were statistically significant positive correlated with the provided information of patients' rights of register nurses at a the hospital in Bangkok ($P < 0.01$).

It is recommended that hospitals or related institutes should increase the training on patients' rights to the register nurses, so that they would understand and concern on the proving information according to patient rights.

Key Words: knowledge/awareness/ environment in the work place/ proving information according to patient rights

บทนำ

สถาบันสุขภาพเด็กแห่งหนึ่งให้บริการส่งเสริมสุขภาพการเจริญเติบโตและพัฒนาการป้องกันโรคและให้การรักษาโรคโดยแพทย์เฉพาะทางโรคเด็กทุกสาขาและเป็นสถานที่ให้การรักษาระดับตติยภูมิที่ส่งต่อมาเป็นศูนย์รับและส่งต่อผู้ป่วยโรคซับซ้อนและรุนแรงจากทั่วประเทศ จึงมีผู้ป่วยเด็กมารับการรักษาเป็นจำนวนมากซึ่งในแต่ละวันมีผู้ป่วยจำนวน 400-500 รายต่อวันมารับบริการคืออัตราเป็นพยาบาลประจำแผนกผู้ป่วยนอกโรคทั่วไป 1 ต่อผู้ป่วย 100 คน และพยาบาลประจำแผนกผู้ป่วยใน 1 ต่อผู้ป่วย 4 คน 1 เมื่อพิจารณาอัตรากำลังที่มีอยู่พบว่าพยาบาลต้องรับผิดชอบให้การพยาบาลที่มีจำนวนมากกว่าอัตรากำลัง มีผลให้ไม่สามารถให้การพยาบาลโดยตรงและโดยอ้อมอย่างทั่วถึงซึ่งผู้ป่วยเด็กไม่สามารถให้ความยินยอมรับการรักษาเองได้ผู้ปกครอง บิดา มารดา ผู้แทนโดยชอบธรรมยังต้องเป็นผู้ให้ความยินยอมและมีความจำเป็นที่ต้องทราบข้อมูลต่างๆก่อนรับการรักษาก่อนรับการรักษาของบุตรหลาน จากการสอบถามความพึงพอใจของผู้รับการรักษาในหอผู้ป่วยยังมีผู้ป่วยที่ได้รับข้อมูลการรักษาข้อมูลของผู้ป่วยหรือข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นตามสิทธิผู้ป่วยไม่ครบถ้วน และยังไม่มีมีการสำรวจข้อมูลหรือเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการให้ข้อมูลด้านสิทธิกับผู้ป่วยมารับบริการ กระบวนการให้ข้อมูลเพื่อขอความยินยอมให้การรักษายาบาลจากผู้ป่วยเป็นการปฏิบัติที่ผู้ระกอบวิชาชีทางด้านสุขภาพต้องกระทำต่อผู้ป่วยโดยการเคารพต่อสิทธิความเป็นบุคคล ต้องให้ข้อมูลแก่ผู้ป่วยภายใต้หลักจริยธรรมเป็นการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนและให้ผู้ป่วยมีอิสระในการตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลที่ได้รับจากทีมงานสุขภาพ 2 ถือเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพต้องอธิบายหรือบอกกล่าวให้ผู้ป่วยทราบ เมื่อผู้ป่วยรับรู้หรือเข้าใจแล้วยอมรับการรักษาความยินยอมจึงมีผลตามกฎหมายผู้ให้ความยินยอมในการรักษาควรเป็นตัวผู้ป่วยเองในกรณีที่บรรลุนิติภาวะ และกรณีที่เป็นเด็กนั้นบิดามารดา หรือผู้แทนโดยชอบธรรมอาจใช้สิทธิแทนผู้ป่วยที่เป็นเด็กอายุยังไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ ผู้ปกครองทางกายหรือจิต ซึ่งไม่สามารถใช้สิทธิด้วยตนเองได้จึงต้องได้รับการลงนามยินยอมจากบิดามารดา หรือผู้แทนโดยชอบธรรมตามกฎหมายส่วนผู้เยาว์ที่เป็นเด็กโตอายุตั้งแต่ 15-18 ปี หากสามารถรับรู้หรือเข้าใจเรื่องที่ต้องถูกกระทำเพื่อรับการรักษายาบาล สามารถตัดสินใจและลงนามให้ความยินยอมได้ 3 การให้ข้อมูลกับผู้ป่วยหากพยาบาลมีความรู้และเข้าใจที่ถูกต้องจะทำให้ผู้ป่วยได้รับการพยาบาลที่ถูกต้องมีประสิทธิภาพถือเป็นการบริการที่ดีต่อผู้ป่วยอีกด้วย

ดังนั้นสิทธิที่ผู้ป่วยขอรับการบริการด้านสุขภาพมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลอย่างเพียงพอและชัดเจนจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพเพื่อให้ผู้ป่วยสามารถเลือกตัดสินใจในการยินยอมหรือไม่ยินยอมให้ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติต่อตน จากปัญหาและผลกระทบดังกล่าวผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาว่าผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพนั้นมีความรู้ ความตระหนักต่อการให้ข้อมูลและสภาพแวดล้อมกับการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยสัมพันธ์กับการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยอย่างไร เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับข้อมูลตามสิทธิเพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการปฏิบัติการพยาบาลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวัดระดับความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่ง
2. เพื่อวัดระดับการตระหนักรู้ต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่ง
3. เพื่อวัดระดับสภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่ง
4. เพื่อหาความสัมพันธ์ของลักษณะประชากร ความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วย การตระหนักรู้ต่อการให้ข้อมูลและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่ง

ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ พยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งจำนวน 535 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน ได้จำนวน 249 คน

1.2 ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วย ความตระหนักรู้ต่อการให้ข้อมูลสิทธิผู้ป่วย สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิและ การให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วย โดยการวัดพฤติกรรมการปฏิบัติงาน แนวทางการพัฒนาระบบการให้บริการด้านการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยที่เพียงพอและถูกต้องแก่ผู้ป่วย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่สามารถศึกษาข้อมูลด้วยวิธีและแหล่งข้อมูลอื่นๆ ได้

1.3 ขอบเขตพื้นที่

พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานในสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบประเมินความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วย ความตระหนักรู้ต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิ สิ่งแวดล้อมในการทำงานที่เอื้ออำนวยต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิ และการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิด มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (close end question) โดยแบ่งเป็น 5 ส่วน ครอบคลุมวัตถุประสงค์การศึกษา

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้โดยผู้วิจัยเอง เก็บข้อมูลภาคสนามโดยเก็บจากข้อมูลรวบรวมแบบสอบถามจากพยาบาลวิชาชีพ ของสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาตินิมิตต์มาราชาธิ ซึ่งเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด 249 ชุด จากนั้นนำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นนำมาลงคะแนนตามรหัสที่กำหนด และนำผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลไปวิเคราะห์ผล

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทางสังคมศาสตร์ประมวลผล และจัดทำตารางวิเคราะห์ผลทางสถิติ เพื่อนำเสนอข้อมูล และสรุปผลการวิจัย โดยใช้สถิติวิเคราะห์เชิงปริมาณเป็นหลัก ทั้งสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของประชากร เช่น เพศ ระดับการศึกษา และการวิเคราะห์เนื้อหาในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ความรู้ ความตระหนัก สิ่งแวดล้อมการทำงาน และการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's correlation)

3. การทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของประชากร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานกับการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่ง

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่าลักษณะของประชากรไม่มีความสัมพันธ์กับการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่ง ความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วย การตระหนักต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยระดับสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการให้ข้อมูลตามสิทธิของพยาบาลวิชาชีพสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่ง มีคะแนนเฉลี่ยค่าระดับสูง การตระหนักต่อการให้ข้อมูลและสภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้ข้อมูลตามสิทธิของพยาบาลวิชาชีพสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยในและแผนกผู้ป่วยนอกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 23-34 ปี คิดเป็นร้อยละ 48 อายุต่ำสุด 23 ปี อายุสูงสุด 57 ปี และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ คิดเป็นร้อยละ 49 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 91.2 และส่วนมากมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านพยาบาลระหว่าง 1-12 ปี คิดเป็นร้อยละ 53 ปฏิบัติงานด้านพยาบาลประสบการณ์ต่ำสุด 1 ปี ประสบการณ์สูงสุด 37 ปี และการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องสิทธิผู้ป่วยส่วนมากได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องสิทธิผู้ป่วยแหล่งเดียว คิดเป็นร้อยละ 49 และความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องสิทธิผู้ป่วยส่วนมาก 6 เดือน/ครั้ง ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 41.4 พิจารณาในรายด้านพบว่าพยาบาลวิชาชีพได้ให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยอยู่ในคะแนนปฏิบัติมากที่สุดคืออายุ 35-46 ปีคิดเป็นร้อยละ 34.5 พยาบาลวิชาชีพได้ให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยอยู่ในคะแนนปฏิบัติน้อยที่สุดคืออายุ 55 คิดเป็นร้อยละ 0.4 พยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านพยาบาลได้ให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยอยู่ในคะแนนปฏิบัติมากที่สุดคือ 1 - 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 53 พยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านพยาบาลได้ให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยอยู่ในคะแนนปฏิบัติน้อยที่สุดคือ 25 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 15.31 พยาบาลวิชาชีพที่ได้ให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยอยู่ในคะแนนปฏิบัติมากที่สุดมีระดับการศึกษา ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 90.8

2. การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วย การตระหนักต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิสภาพแวดล้อมในการทำงานและการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วย พบว่า

2.1 ความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วยเมื่อพิจารณารายข้อความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งพบว่าข้อคำถามที่พยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งตอบถูกมากที่สุดคือ ข้อ 9 ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเฉพาะของตน ที่ปรากฏในเวชระเบียน เมื่อร้องขอทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวต้องไม่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนตัวของบุคคลอื่นคิดเป็นร้อยละ 99.6 พยาบาลวิชาชีพสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งระดับความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งอยู่ในระดับสูงและระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในข้อที่มีความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วยอยู่ในระดับสูงและตอบถูกมากที่สุดคือ ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเฉพาะของตนที่ปรากฏในเวชระเบียนเมื่อร้องขอทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวต้องไม่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนตัวของบุคคลอื่นและผู้ป่วยทุกคนมีสิทธิพื้นฐานที่จะได้รับบริการด้านสุขภาพตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

และพิจารณาในข้อที่มีความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วยที่ตอบผิดมากที่สุดคือ ผู้ป่วยคนไทยมีสิทธิที่จะได้รับบริการจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติเนื่องจากความแตกต่างด้านฐานะศาสนาสิทธิการเมืองเพศ อายุ และลักษณะของความเจ็บป่วยยกเว้นเชื้อชาติ สัญชาติและผู้ป่วยมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลอย่างครบถ้วนในการตัดสินใจ เข้าร่วมจากการเป็นผู้ถูกทดลองในการทำวิจัยของผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพจนสิ้นสุดการวิจัยโดยไม่มีการถอนตัวก่อน

2.2 การตระหนักต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิโดยรวมอยู่ในระดับสูง ข้อคำถามที่พยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งเห็นด้วยมากที่สุดคือข้อ 1 ผู้ป่วยทุกคนมีสิทธิพื้นฐานที่จะได้รับบริการด้านสุขภาพ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญคิดเป็นร้อยละ 76.7 การตระหนักต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิของพยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งไม่เห็นด้วยมากที่สุดคือข้อ 10 การให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนก่อนการรักษาพยาบาลแก่บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือญาติที่ดูแลผู้ป่วยที่อายุต่ำกว่า 18 ปีหรือผู้ป่วยที่มีความบกพร่องทางจิต

2.3 สภาพแวดล้อมในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีข้อคำถามที่พยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งเห็นด้วยมากที่สุดคือ ข้อ 1 พื้นที่ทำงานของท่านกว้างขวางสะดวกในการปฏิบัติงานและมีพื้นที่สำหรับให้ข้อมูลหรือแจ้งข่าวสารที่อาจเป็นความลับกับผู้ป่วยและข้อ 3 สภาพแวดล้อมภายในห้องให้ข้อมูลแจ้งข่าวสารสำหรับผู้ป่วยและญาติของท่านมีความปลอดภัยกับข้อมูลที่เป็นความลับคิดเป็นร้อยละ 25.3

2.4 การให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยโดยรวมอยู่ในคำถามที่พยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งปฏิบัติมากที่สุดคือข้อ 7 ท่านได้ให้ข้อมูลและปกปิดข้อมูลที่เป็นความลับของผู้ป่วยโดยเคร่งครัด เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้ป่วยหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 55 การให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยโดยรวมอยู่ในคำถามที่พยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ข้อ 4 ในภาวะฉุกเฉินเมื่อผู้ป่วยอยู่ในภาวะเสี่ยงอันตรายถึงชีวิตที่ต้องได้รับการช่วยเหลือเร่งด่วนท่านให้ข้อมูลกับญาติเพื่อยินยอมก่อนให้การช่วยเหลือซึ่งอาจเกิดภาวะเสี่ยงกับผู้ป่วยได้หากไม่ได้รับการช่วยเหลือในทันที

3. การหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากร ความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วย การตระหนักต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิและสภาพแวดล้อมในการทำงานและการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพของสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งพบว่า

3.1 ลักษณะประชากรไม่สัมพันธ์กับความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วย ความตระหนักต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิและสภาพแวดล้อมในการทำงานและการให้ข้อมูลตามสิทธิของพยาบาลวิชาชีพสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3.2 ความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วยไม่สัมพันธ์กับลักษณะประชากร การตระหนักต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิและสภาพแวดล้อมในการทำงานและการให้ข้อมูลตามสิทธิของพยาบาลวิชาชีพสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่ง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3.3 การตระหนักต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิไม่สัมพันธ์กับลักษณะประชากรและความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วย แต่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในการทำงานและการให้ข้อมูลตามสิทธิของพยาบาลวิชาชีพสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3.4 สภาพแวดล้อมในการทำงานไม่สัมพันธ์กับลักษณะประชากร ความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วยและการให้ข้อมูลตามสิทธิ แต่สัมพันธ์กับการตระหนักต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิของพยาบาลวิชาชีพสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3.5 การให้ข้อมูลตามสิทธิไม่สัมพันธ์กับลักษณะประชากรและความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วย แต่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในการทำงานและการตระหนักต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิ ของพยาบาลวิชาชีพสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ระดับความรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งอยู่ในระดับสูงการที่จะประเมินให้ได้จริงว่าพยาบาลวิชาชีพสถาบันสุขภาพแห่งหนึ่งนั้นมีความรู้สูง อาจจะใช้การกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามในหัวข้อความรู้ด้วยเนื่องจากยังไม่เคยมีการวัดความรู้ในการแบบสอบถามโดยการกำหนดเวลาควรมีการจัดอบรมเรื่องสิทธิผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเพื่อให้พยาบาลวิชาชีพได้เข้าใจและตระหนักต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิหรือข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. พยาบาลวิชาชีพควรให้ความตระหนักต่อการให้ข้อมูลตามสิทธิกับผู้ป่วยเพิ่มขึ้นการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วย 10 ข้อนั้นจากข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามว่าการให้ข้อมูลตามสิทธิผู้ป่วยนั้นไม่ได้ให้ครบทั้ง 10 ข้อเนื่องจากการมารับบริการทางการแพทย์เพื่อรับการรักษาพยาบาลมีความแตกต่างกันในแต่ละรายทำให้สิทธิผู้ป่วยบางข้อไม่ได้ให้เป็นข้อมูลกับผู้ป่วย
3. ผลการวิจัยครั้งนี้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารการพยาบาลในการบริหารจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การทำงานในแต่ละหน่วยงานโดยสำรวจและประเมินสภาพแวดล้อมในการทำงานในแต่ละหน่วยงานเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานของแต่ละหน่วยงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กองการพยาบาลสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2542). **มาตรฐานการพยาบาลใน โรงพยาบาล ปรับปรุงครั้งที่ 1.** กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กานดา ว่องธนากุล. (2549). **ปัจจัยลักษณะสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีอิทธิพลต่อความ เหนื่อยหน่ายใน การทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยรามคำแหง.** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(การวิจัยการศึกษา), มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กิตติมา ภิงคะสาร. (2537). **การศึกษาเปรียบเทียบผลการใช้ชีวิตกับเอกสารสิ่งพิมพ์ในการสอนเสริม เพื่อให้เกิดความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.** เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชุตินา วิชาภาส. (2548). **พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลในกระบวนการให้ข้อมูลเพื่อขอความยินยอม จากผู้ป่วยก่อนการผ่าตัด/หัตถการ ตามการรับรู้ของผู้ป่วยและพยาบาลในโรงพยาบาลศูนย์ภาคใต้.** วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตรมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ชวาล แพร่ตันกุล. (2546). **ความรู้และการรับรู้.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ ฯ : บพิธการพิมพ์.
- ชลธิชา สว่างเนตร. (2542). **การรับรู้สภาพแวดล้อมในการทำงานภายในองค์การ และขวัญในการทำงานของ พนักงานระดับบังคับบัญชาและวิชาชีพ.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐยา พัวทัด. (2549). **การสร้างความตระหนักต่อการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ตำบลป่าใหม่ อำเภอพร้าวจังหวัดเชียงใหม่.** เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทัศนีย์ แน่นอุดร. (2542). **สิทธิผู้ป่วย.** กรุงเทพฯ ฯ : มูลนิธิเพื่อนผู้บริโภค.
- นุภาพ แจ่มประจักษ์. (2551). **การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยด้านการให้ ข้อมูลของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์.** รายงานการศึกษาอิสระปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). **การพัฒนาการสอน.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ ฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2550). **ทัศนคติ.** กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- พัชรีย์ ประเสริฐกิจ. (2541). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงค่านิยมวิชาชีพและเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลและการปฏิบัติการพยาบาลในการรักษาลิทธิประโยชน์ของผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวลักษณ์ กุลพานิช. (2533). สภาพแวดล้อมกับประสิทธิภาพของงาน. ชำราชากร, 35, 16-18.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ ฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2546.
- รัตกัมพล พันธุ์เพ็ง. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความเหนื่อยล้าทางจิตใจและสุขภาพของพนักงานโรงงานผลิตเลนส์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์. (2537). ลิทธิผู้ป่วย. กรุงเทพฯ ฯ : โครงการจัดพิมพ์คอบไฟ.
- วิลาวัลย์ บุญมานุษ. (2543). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในลิทธิผู้ป่วย ความตระหนักในลิทธิผู้ป่วย กับการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายของพยาบาลคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศรีวรรณ มีบุญ. (2539). ศึกษาความตระหนักต่อลิทธิผู้ป่วยของพยาบาลการปฏิบัติการพยาบาลที่เป็นการเคารพลิทธิผู้ป่วยและการรับรู้ของผู้ป่วยต่อปฏิบัติการพยาบาล. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศรีวลี แป้นไม้. (2546). การปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพิทักษ์ลิทธิผู้ป่วยของพยาบาล โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โสภา ชูพิชัยกุล และอรทัย ชื่นมนุชย์. (2543). จิตวิทยาสังคม. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ ฯ: คุรุสภา.
- สกุลนารี กาแก้ว. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงานกับการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลตำรวจ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สารสภาการพยาบาล. (2541). คำประกาศลิทธิของผู้ป่วย. 13(2), 32.
- สำนักการพยาบาล. (2549). หน้าที่และความรับผิดชอบหลักและสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ. นนทบุรี: กลุ่มภารกิจพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ทางการพยาบาลสำนักการพยาบาลกรมการแพทยกระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการพยาบาล.
- สมศรี ปลิวมา. (2544). ความเข้าใจและการปฏิบัติบทบาทเพื่อการพิทักษ์ลิทธิประโยชน์ผู้ป่วย. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาลบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- แสง บุญเฉลิมวิภาส. (2546). ลิทธิผู้ป่วย. ในสังคมศาสตร์วาทา(บรรณาธิการ)กฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข. กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- อนันต์ ศรีโสภ. (2545). พุทธิปัญญา. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- อนุชา เทวราชสมบูรณ. (2545). การจัดการความรู้. พิษณุโลก: ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ทางการศึกษานักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 2 จังหวัดพิษณุโลก.
- อรอนงค์ เลื่องอรุณ. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงาน การเสริมสร้างพลังอำนาจในงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์ภาคใต้, วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาลบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.